

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. oktober 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Natasja Walbom
Sagsnr.: 2020-10-0556
Dok.: 2075230

Redegørelse for politiets erfaringer med de udvidede agentregler

1. Ved lov nr. 967 af 26. juni 2020 (Styrkelse af politiets muligheder for efterforskning af kriminalitet på internettet) blev der gennemført en række ændringer af retsplejeloven med det formål at styrke politiets mulighed for at efterforske kriminalitet på internettet.

Det indebar bl.a. en udvidelse af retsplejelovens § 754 a, stk. 1, nr. 3, så politiet nu har mulighed for at anvende agenter ved efterforskningen af sager om overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1 og 2 (udbredelse af børnepornografi), § 279, jf. § 285 (bedrageri), § 279 a, jf. § 285 (databedrageri), § 281, jf. § 285 (afpresning), § 290, stk. 1 (hæleri) og § 290 a, stk. 1 (hvidvask), af lovgivningen om euforiserende stoffer og af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, i det omfang overtrædelsen begås ved brug af internettet.

Med loven blev der også indført en ny undtagelse til agentvirksomhed i retsplejelovens § 754 a, stk. 2, 2. led, hvoraf det fremgår, at det ikke udgør agentvirksomhed, hvis politiet alene tilskynder nogen til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse ved at erhverve rettigheder, genstande eller andet materiale, der i et nærmere bestemt omfang er udbudt på internettet.

Der blev endvidere indført en mulighed for, at ansatte i politiet med særlige efterforskningsmæssige kvalifikationer, der ikke er polititjenestemænd, kan udføre agentvirksomhed, jf. retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 1. pkt.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Under Folketingets behandling af lovforslaget tilkendegav jeg, at der ville blive udarbejdet en redegørelse om politiets erfaringer med de udvidede agentregler, og at regeringen på denne baggrund ville overveje, om der er behov for yderligere udvidelse af politiets adgang til at anvende agenter, herunder om det kan være relevant generelt at justere betingelsen om, at politiet som udgangspunkt alene kan anvende agenter som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

2. Jeg har nu modtaget Rigspolitiets redegørelse for anvendelsen af de udvidede agentregler.

Det fremgår bl.a. af redegørelsen, at politiet har begrænset erfaring med anvendelsen af de udvidede agentregler, hvilket bl.a. skyldes, at reglerne har været gældende i lidt over et år, og at politiet har efterforsket en række større sager, hvor det ikke har været nødvendigt at anvende de udvidede agentregler.

Det er dog Rigspolitiets overordnede vurdering, at de udvidede agentregler inden for flere kriminalitetsområder generelt er anvendelige, og at erfaringerne med de nye regler generelt er positive.

Redegørelsen indeholder endvidere en række konkrete forslag til, hvordan agentreglerne efter Rigspolitiets opfattelse med fordel kan udvides.

Rigspolitiet foreslår, at retsplejelovens § 754 a, stk. 1, nr. 3, udvides til at omfatte straffelovens § 276 a, jf. § 285 (indbrudstyveri), da mange af de genstande, som sættes til salg på internettet, med rimelig grund må antages at være sat til salg af gerningsmanden.

Rigspolitiet foreslår derudover, at politiet får mulighed for at dele børnepornografisk materiale – eventuelt manipuleret – som led i efterforskningen af sager om udbredelse af børnepornografi, da deling af materiale ofte er nødvendigt for, at politiet kan få adgang til et lukket netværk eller forblive medlem af et netværk.

Endvidere foreslår Rigspolitiet, at retsplejelovens § 754 a, stk. 2, 2. pkt., udvides til at omfatte telekommunikation, som ikke er internetbaseret, således at politiet kan erhverve rettigheder, genstande eller andet materiale, der i et nærmere bestemt omfang er udbudt via mobiltelefon eller SMS, uden at

det er omfattet af agentreglerne. Såfremt det allerede er muligt inden for de gældende regler, bør det efter Rigspolitiets vurdering præciseres.

Det fremgår afslutningsvist af redegørelsen, at Rigspolitiet foreslår, at det overvejes, om reglerne for anvendelse af civile agenter skal udvides, da politiet ofte modtager efterretninger om forestående alvorlig kriminalitet fra informanter, der med fordel kunne anvendes i situationer, hvor det ikke er muligt for politiet at infiltrere et kriminelt miljø. Rigspolitiet opfordrer på den baggrund til, at der indhentes erfaringer fra sammenlignelige lande om disse landes brug af civile agenter.

3. Som justitsminister er det afgørende for mig, at politiet har effektive redskaber til at skride ind over for den kriminalitet, som bliver begået på internettet. Derfor har jeg også med stor interesse læst Rigspolitiets redegørelse og de forslag, som Rigspolitiet kommer med.

Jeg har på baggrund af redegørelsen bedt mit embedsværk se på en udvidelse af de nuværende regler for agentvirksomhed, så politiet får mulighed for at anvende agenter i efterforskning af sager om overtrædelse af straffelovens § 276 a, jf. § 285.

Endvidere har jeg bedt mit embedsværk undersøge, om reglerne kan udvides, så det ikke vil udgøre agentvirksomhed, hvis politiet erhverver rettighe-der, genstande eller andet materiale, der i et nærmere bestemt omfang er udbudt via telekommunikation, som ikke er internetbaseret, da det er ministeriets vurdering, at dette ikke er omfattet af de gældende regler.

Rigspolitiets forslag om at udvide muligheden for at bruge agenter, der ikke er ansat i politiet – såkaldte civile agenter – forudsætter nogle nærmere overvejelser. Som Rigspolitiet også selv er inde på i redegørelsen, kan det bl.a. indebære en øget risiko for overskridelse af provokationsforbuddet, at civile aktivt, og inden en lovovertrædelse er fuldbyrdet, træder ind og deltager i et kriminelt handlingsforløb efter aftale med politiet. Jeg har derfor i første omgang bedt mine embedsmænd om at indhente oplysninger om andre landes regler og erfaringer for på denne baggrund at kunne vurdere, om der er grundlag for at gå videre med forslaget.

Udbredelse af børnepornografisk materiale er en særdeles alvorlig forbrydelse, hvorfor politiet som udgangspunkt bør have de bedste muligheder for at komme denne type forbrydelser til livs. Der er imidlertid principielle

overvejelser forbundet med forslaget om at give politiet mulighed for at dele børnepornografisk materiale, da politiet derved risikerer at bidrage til krænkelse eller forsæt krænkelse af et barn. Derudover rejser forslaget en lang række moralske og etiske spørgsmål, da politiet vil medvirke til yderligere spredning af børnepornografisk materiale, herunder som følge af at politiet ikke vil kunne forhindre efterfølgende deling. Det kræver derfor meget grundige overvejelser at indføre en sådan mulighed, uanset om materialet måtte være manipuleret. Jeg har derfor i første omgang bedt mine embedsmænd om at indhente oplysninger om andre landes regler og erfaringer med at give politiet mulighed for at dele manipuleret børnepornografisk materiale.

Endelig vil jeg bemærke, at jeg på baggrund af politiets begrænsede erfaring med de udvidede agentregler ikke finder, at der på nuværende tidspunkt er grundlag for generelt at justere betingelsen om, at politiet som udgangspunkt alene kan anvende agenter som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

Rigspolitiets redegørelse er vedlagt til Retsudvalgets orientering.

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen